

Handläggare: Jesper Ackinger
Tel: 08-50828031
E-post: jesper.ackinger@stockholm.se

Förfrågan om synpunkter gällande Regionalt strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning för Stockholm 2014-2020

Stockholm Business Region Developments förslag till beslut

Styrelsen för Stockholm Business Region Development beslutar följande.

1. Godkänna anmälan av svar på förfrågan om synpunkter gällande regional strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning för Stockholm 2014-2020

Olle Zetterberg

Anna Gissler

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län har till Stockholm Business Region översänt en sammanfattning av förslaget till operativt program för regionalfonden i Stockholm 2014-2020 som arbetas fram under 2013. Underlaget är en sammanfattning med fokus på Stockholmsmodellen och huvudprinciper för sammanhållna strategiska satsningar samt inriktning av det operativa strukturfondsprogrammet i Stockholm 2014-2020.

Ärendet

Länsstyrelsen påbörjade i maj 2012 ett förberedande arbete inför strukturfondsperioden 2014-2020. En erfarenhetsåtervinning av Social- och Regionalfonden genomfördes. Särskilda erfarenhetsdiskussioner genomfördes med det regionala strukturfondspartnerskapet som ett led i kunskapsåterföringen inför kommande programperiod. En övergripande utgångspunkt för regionens arbete, baserat på erfarenheterna under innevarande programperiod, är att de resurser som finns tillgängliga inom detta program ska

användas på ett sådant sätt att det ger ett väsentligt bidrag till regionens utveckling. Resurserna ska användas till insatser som ska härledas till uttryckta utvecklingsbehov i regionen. Resurserna ska också användas på ett sådant sätt att de ger ett tydligt avtryck inom de områden där insatser genomförs. Konkret innebär detta att strävan bör vara mot större men färre insatser. För att möta Stockholmsregionens utmaningar fordras ett holistiskt angreppssätt där det är centralt att ett helhetsperspektiv tillämpas i utvecklingsarbetet. Det är därför nödvändigt att sträva efter att finna insatser där fonderna gemensamt kan användas för att möta regionens behov.

Genom att i strukturfondsprogrammen sätta företagen och arbetskraften i fokus möjliggörs ett fokuserat helhetsgrepp som möter såväl regionens utmaningar som fondernas mål. Detta fokus ska vara vägledande för utformning av operativt regionalfondsprogram och regional handlingsplan för Socialfonden i Stockholms län. I praktiken ska detta innebära att de insatser som genomförs inom regionalfondsprogrammet ska kunna påvisa tydliga avtryck i form av tillväxt och utveckling hos de företag som omfattas av insatserna.

En central utgångspunkt för genomförandet av detta program ska vara samspel och förankring hos Stockholmsregionens aktörer. Strävan ska vara att det ska finnas ett aktivt ägarskap och ansvarstagande i regionen för de insatser som genomförs. I detta ligger att regionens aktörer genom länets strukturfondspartnerskap avser ta en mer proaktiv roll genomförandet av strukturfonderna i kommande programperiod. Genom detta förhållningssätt blir regionens aktörer i än högre grad initiativtagare och ägare till insatser som kommer att genomföras inom ramen för programmet. Det innebär också att aktörerna i regionen intar en än mer aktiv roll gällande kunskapsåterföring och lärande från de insatser som genomförs. Regionens aktörer får ett uppdrag att mobilisera – involvera och förankra – bland de relevanta aktörerna från olika sektorer. I en gemensam process, tillsammans med de förvaltande myndigheterna, genomför därefter en förstudie som grund för en sammanhållen strategisk satsning som i ett önskvärt scenario ges cirka fem år för genomförande, implementering och kunskapsåterföring.

Länsstyrelsen har identifierat tre övergripande utmaningar.

Utmaning 1: Minskad kapacitet i det svenska innovationssystemet
Det svenska innovationssystemet tappar i konkurrenskraft och förmåga att attrahera investeringar i privat FoU. Detta beror till stor del på att flera större företag har minskat sin FoU-verksamhet i landet under de senaste åren. En strävan i de insatser som kommer att genomföras inom ramen för detta program bör därför vara att verka för att det privata näringslivet i än högre grad involveras i processen för att kapitalisera på de innovationer som skapas. Att insatserna bidrar till ett ökat inflöde av privat riskkapital i det regionala

innovationssystemet bör därför vara ett viktigt mål. Strävan för insatserna bör inom detta program bör också vara att bidra till skapandet av en än mer utvecklade innovationsdriven ekonomi i regionen.

Utmaning 2: Ökad tillväxt i företagen och deras roll i det regionala innovationssystemet

Företagandet i regionen har trendmässigt ökat, men i ett europeiskt perspektiv är det relativt lägre i Stockholmsregionen. OECD pekar bland annat på att ett av hindren för tillväxt och dynamik i regionen är den internationellt sätt låga graden av entreprenörskap. Det gäller såväl nyföretagande som andelen nya, snabbväxande företag. Flera strukturella hinder hämmar enligt OECD tillväxten i regionen, bland annat regelverk och företagsklimat i regionen. En viktig del handlar om att utveckla samspelet mellan offentliga aktörer, forskningsinstitutioner och näringsliv. En del i detta är att stödja och uppmuntra samarbetsprojekt och rörlighet bland individer och övergången mellan sektorer för att främja kunskapsutbyten. Det innovations- och företagsfrämjande systemet är något svagt vad gäller stöd till befintliga företag i tillväxtprocesser. En viktig del i detta är att stödja processen för kommersialisering av innovationer, affärsutveckling och förmåga att växa sett ur ett internationellt perspektiv. En annan del är att utveckla samspelet mellan näringsliv och arbetsmarknad. För att företagen i regionen ska kunna växa långsiktigt är tillgången på kvalificerad arbetskraft en nyckelfaktor. Ur detta perspektiv blir samordningen med Socialfonden en strategisk fråga. Där kan samordnade insatser mellan fonderna bidra till att påverka utbudet av arbetskraft och stärka kompetensen hos i anställda och organisationer.

Utmaning 3: Innovationer – en väg till minskad klimatpåverkan

Den regionala analysen visar att Stockholmsregionen redan idag har en förhållandevis god position i förhållande till de uppsatta klimat- och energimålen. Energianvändningen i regionen är förhållandevis låg jämfört med andra regioner i Sverige. I Stockholmsregionen är det transporter, uppvärmning och tjänstesektorns elanvändning för kontorsdrift och belysning som står för den största elanvändningen. Analysen har visat att det finns områden där insatser inom detta program skulle kunna ge en väsentlig påverkan såsom exempelvis renoveringsbehovet i de byggnaden som uppfördes under miljonprogramåren.

Huvudstadsregionens särskilda utmaningar

Huvudstadsregionen är ett geografiskt avgränsat område med relativt hög befolkningstäthet och en förhållandevis stark position sett ut ett internationellt perspektiv. Ur ett nationellt perspektiv skiljer sig regionen från övriga delar av landet genom sina särskilda förutsättningar. Programmet består av ett insatsområde – Huvudstadsregionens särskilda utmaningar. För insatsområdet

har tre tematiska mål valts ut. Syftet med detta är att kunna skapa förutsättningar för samordnade och sammanhållna strategiska insatser där det finns ett samspel mellan de aktuella tematiska målen.

Stärk forskning, teknisk utveckling och innovation

Inriktning mot:

- Tillgängliggöra infrastruktur för forskning och utveckling exempelvis i form av testbäddar, testlab, pilot- och demoprojekt
- Samarbetsprojekt för att skapa möten mellan högre utbildning, forskning och SME
- Tillgängliggöra offentlig data och stöd till utveckling av produkter och tjänster som nyttjar dessa

Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft

Inriktning mot:

- Riskkapitalinvestering i små- och medelstora företag i syfte att stödja utveckling av nya produkter och tjänster samt att delta i tillväxtprocesser
- Insatser som syftar till att utveckla och dra nytta av innovationsupphandling som instrument för skapande av innovationer och marknadsintroduktion av nya produkter eller tjänster
- Rådgivning och kunskapsöverföring för affärsutveckling riktat mot små och medelstora befintliga företag
- Rådgivning och kunskapsöverföring för internationalisering riktat mot små och medelstora befintliga företag

Att övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer

Inriktning mot:

- Innovationsupphandling av miljötekniklösningar
- Miljödriven näringslivsutveckling
- Etablering av test- och demoanläggningar i kommunerna
- Främja användningen av ny teknik för minskade koldioxidutsläpp inom exempelvis transportsektorn och bostadssektorn

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för Ledning och Utveckling.

Bolagets analys och bedömning

Stockholm Business Region Development ser positivt på anslaget till nytt Regionalstrukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning för Stockholm 2014-2020. Bolaget delar i stora drag den analys och de inriktningar som finns i programmet, men vill samtidigt passa på att påminna länsstyrelsen

om de rapporter som presenterats under försommaren då ett dessa i stor grad behandlar samma områden som förslaget till Regionalt strukturfondsprogram gör och ger tydliga rekommendationer inom samma områden. Bolaget ser frågan om att stötta regionens företag inom clean-tech för att bygga ett tydligt kluster och öka möjligheten till innovation och export som angelägen.

I förslaget till Regionalt strukturfondsprogram anges att programmet ska gälla för både regionalfonden och socialfonden i ett försök till ett, som det i texten anges, fokuserat helhetsgrepp för att få till stånd ett helhetsperspektiv på hållbarhet (social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet). Programmet tar upp en angelägen fråga som är viktig för samtliga europeiska storstadsregioner. Bolaget menar att styrgruppens centrala fråga bör vara att motverka intressekonflikter och uppmana till samordning och samverkan mellan projekt och insatser inom ramen för det regionala strukturfondsprogrammet.